

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 600/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. P., H., zastúpenej advokátkou JUDr. D. K., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6 CoE/40/2012 z 23. apríla 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. P. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. augusta 2012 doručená sťažnosť A. P., H. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. D. K., P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 CoE/40/2012 z 23. apríla 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako oprávnená podala návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi Mgr. R. S., P., o vymoženie istiny 5 500 Sk s príslušenstvom voči povinnému V. P. – C., K. (ďalej len „povinný“). Predmetné exekučné konanie bolo vedené Okresným súdom Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 37 Er/1567/2008.

Okresný súd rozhodol uznesením č. k. 37 Er/1567/2008-37 z 21. októbra 2011 tak, že exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. h) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zastavil.

Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 6 CoE/40/2012-46 z 23. apríla 2012 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľka považuje uznesenie krajského súdu „za nesprávne a nezákonné, arbitrárne, a pre nedostatok dôvodov odôvodnenia nepreskúmateľné“.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza:

„Krajský súd v Košiciach svoju interpretáciu právnej normy, pod ktorú subsumoval zastavenie exekučného konania (§ 57 ods. 1 písm. h) zák. č. 233/95 Z. z. EP) nezaložil na racionálnej argumentácii, v dôsledku čoho došlo k svojvôli (arbitrárnosti) v jeho rozhodnutí. ...

Už zo samotného exekučného titulu rozsudku Okresného súdu Košice I. sp. zn. 27C 16/2003 vyplýva, že toto súdne konanie pre správanie sa odporcu trvalo viac ako 3,5 roka, a to i napriek tomu, že nešlo o právne zložitú a náročnú vec. K prieťahom v konaní došlo iba v dôsledku správania sa odporcu, ktorý s ničím nesúhlasil a proti rozhodnutiu súdu I. stupňa podal odvolanie, o ktorom Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením 6Co 297/2006-139 zo dňa 29. 11. 2006 potvrdil rozsudok v napadnutej časti.

Bol to práve odporca, ktorý svojim nekritickým prístupom a postojom vo veci zapríčinil okrem prietáhov v konaní aj trovy konania, ku ktorým ho súdy správne k náhrade zaviazali.

Aj po začatí exekučného konania sa odporca správal demonštratívne, podával opravné prostriedky - námietky a neposkytoval ani samotnému súdnemu exekútorovi žiadnu súčinnosť, neuvádzal pravdivé skutočnosti, klamal, zavádzal.

I napriek týmto všetkým skutočnostiam súdy postupovali nesprávne, keď vyhovelí návrhu exekútora na zastavenie exekúcie pre jeho bezmajetnosť, a to i napriek tomu, že v osobe povinného ide o osobu nie vekovo starú (50 rokov), pracovne produktívnu a pracovne činnú.

V súčasnej dobe sa rozširuje prax exekútorov, že títo navrhujú súdom zastavenie exekúcie pre nevyžiteľnosť v dôsledku nedostatku majetku, resp. nezaplatenie zálohy na trovy výkonu exekúcie.

Nie všetky súdy však takýmto návrhom vyhovujú, o čom ako dôkaz predkladám prípis toho istého exekučného súdu vo veci 17Er 155/2006, ktorým súd exekúciu nezastavil, na návrh exekútora z dôvodu jej neefektívneho výkonu.

Tým, že Krajský súd v Košiciach zaujatím nesprávneho právneho názoru v odvolacom konaní rozhodol arbitrárne, čím došlo k procesnému úkonu smerujúceho k trvalému upusteniu od vykonávania exekúcie, a to i napriek tomu, že táto exekúcia pri efektívnom vykonávaní do súčasnej doby mohla byť realizovaná, resp. môže byť úspešne realizovaná aj do budúcnosti.

Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo A. P. garantujúce rovnosť účastníkov konania a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... uznesením Krajského súdu Košice, sp. zn. 6 CoE 40/2012-46 zo dňa 23. 4. 2012 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 6 CoE 40/2012-46 zo dňa 23. 4. 2012 zrušuje a vracia na ďalšie konanie.

3. A. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.000 Eur (slovom: jedentisíc eur), ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť trovy konania A. P., ktoré je povinný zaplatiť právnomu zástupcovi sťažovateľky... na účet... výške 323,58 Eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Návrh na primerané finančné zadosťučinenie odôvodnila sťažovateľka takto:

„... porušenie môjho základného práva a slobody už mi v priebehu celého konania spôsobovalo pocity neistoty a úzkosti spojených s neprímeraným dlhotrvajúcim stavom právnej neistoty (I. ÚS 15/02), ako aj neprímeraných následkov na môj zdravotný stav, ekonomický a sociálny dopad na moju integritu.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je

zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade

a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

V sťažnosti sťažovateľka namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 6 CoE/40/2012 z 23. apríla 2012.

Krajský súd v odôvodnení namietaného uznesenia z 23. apríla 2012, ktorým uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne, uviedol:

„Uznesenie je vo výroku vecne správne; preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

Správne, podrobné a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého uznesenia, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Oprávnená v odvolaní opakovane poukazuje na skutočnosti, ktoré boli predmetom dokazovania pred exekučným súdom a s ktorými sa exekučný súd náležite a správne v dôvodoch svojho uznesenia vypořiadal. Odvolacie námietky oprávnenej nie sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého uznesenia nielen ohľadom výroku o zastavení exekúcie, ale ani ohľadom výroku o náhrade trov exekúcie.

V danom prípade nepochybne bolo preukázané splnenie predpokladov pre zastavenie exekúcie v zmysle ust. § 57 ods. 1 písm. h/ Exek. por. tak v čase rozhodovania súdu prvého stupňa, ako aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu (§ 154 ods. 1 O. s. p.), pretože po dôkladnom prešetrení majetkových pomerov povinného zo strany súdneho exekútora tak, ako sú podrobne uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa bolo zistené, že jeho majetok nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Za tejto situácie by vykonávanie ďalších úkonov súdneho exekútora bolo nehospodárne a neúčelné a viedlo by k zbytočnému navyšovaniu trov exekučného konania.

Vecne správne preto rozhodol súd prvého stupňa, ak exekúciu v zmysle ust. § 57 ods. 1 písm. h/ Exek. por. zastavil, z ktorého dôvodu je námietka oprávnenej o nesprávnom právnom posúdení veci neopodstatnená.

Úvahy o budúcom možnom zlepšení majetkových pomerov povinného, ktoré nemajú žiadne reálne opodstatnenie, vychádzajúce z jeho zistených osobných a majetkových pomerov, sú pre rozhodnutie v danej veci bez právneho významu. Samotná skutočnosť, že povinný naďalej podniká, a teda vykonáva činnosť za účelom dosiahnutia zisku, neznamená zároveň, že disponuje majetkom, z ktorého je možné pohľadávku oprávnenej vymôcť.

Rozhodujúca je skutočnosť, že majetok povinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu nestačí ani na úhradu trov exekúcie, pričom exekučné konanie sa začalo ešte dňa 24. 4. 2008, teda zistené osobné a majetkové pomery povinného až do rozhodnutia odvolacieho súdu, t. j. po dobu štyroch rokov sa nezmenili. Nejedná sa teda v prípade povinného len o nejaký prechodný stav, kedy nie je možné exekúciu vykonávať. Nesporná je teda skutočnosť, že povinný nemá ani taký majetok, ktorý by postačoval na úhradu trov exekúcie a takéto zistenie je dôvodom zastavenia exekúcie podľa ust. § 57 ods. 1 písm. h/ Exek. por.

Vecne správne rozhodol súd prvého stupňa aj o trovách exekúcie súdneho exekútora v zmysle ust. § 203 ods. 2 Exek. por., ak na ich náhradu zaviazal oprávnenu, pretože k zastaveniu exekúcie došlo z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. V takomto prípade neprichádza do úvahy aplikácia ust. § 203 ods. 1 Exek. por., a preto sa zavinenie oprávnenej na zastavení exekúcie neskúma, z ktorého dôvodu sú odvolacie námietky oprávnenej v tomto smere nedôvodné.

Súd prvého stupňa správne určil aj výšku trov exekúcie, ktoré prináležia súdnemu exekútorovi, preto odvolací súd napadnuté uznesenie v zmysle ust. § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil aj vo výroku o povinnosti oprávnenej uhradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie.“

Pri preskúmvaní namietaného uznesenia krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku

komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj uznesenie okresného súdu č. k. 37 Er/1567/2008-37 z 21. októbra 2011, ktorým zastavil exekúciu. Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol:

„Na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie doručeného súdnemu exekútorovi dňa 24. 4. 2008 bolo Okresným súdom Košice I dňa 16. 7. 2008 vydané poverenie na vykonanie exekúcie 5802 038706.

Dňa 6. 5. 2011 bol súdu doručený podnet súdneho exekútora na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h) zákona č. 233/1995 Z. z., z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie.

V rámci exekučného konania boli skúmané majetkové pomery povinného a bol zistený nasledovný stav:

... lustráciou na dopravnom inšpektoráte bolo zistené, že povinný vlastní motorové vozidlo, ktoré je však zaťažené dvoma exekučnými blokáciami

... preverovaním vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v centrálnom registri nehnuteľností bolo zistené, že povinný vlastní nehnuteľnosť, ktorá je zaťažená troma exekúciami zriadením záložného práva,

... nevlastní hnutel'ny majetok, ktorý by postačoval na uspokojenie pohľadávky, jej príslušenstva a trov exekúcie, a ktorý by bol exekučne postihnuteľný.

... vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke bolo neúspešné

... povinný je dlžníkom Sociálnej poisťovne. ...

Z predloženého vyjadrenia súdneho exekútora a listinných dôkazov má súd za preukázané, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie a že ďalšie vymáhanie pohľadávky by bolo neúspešné a nehospodárne.

Vzhľadom na citované právne ustanovenie a zistený skutkový stav, súd exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. h) EP.“

Základom argumentácie sťažovateľky je jej nesúhlas s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorý potvrdil uznesenie okresného súdu, ktorý zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku.

Krajský súd sa v odôvodnení namietaného uznesenia stotožnil s právnym názorom okresného súdu v tom, že boli splnené zákonné podmienky na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku. Krajský súd poukázal na to, že rozhodnutie okresného súdu je založené na podrobnom skúmaní majetkových pomerov povinného, na základe ktorých bol daný záver o splnení podmienok na zastavenie exekúcie podľa príslušného ustanovenia Exekučného poriadku. Krajský súd skonštatoval, že okresný súd svoje skutkové zistenia podrobne uviedol v odôvodnení svojho uznesenia. Z odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu je navyše zrejmé, že sa vysporiadal s jednotlivými odvolacími námietkami sťažovateľky. Na základe týchto skutočností ústavný súd konštatuje, že právny záver krajského súdu spolu s právnym záverom okresného súdu nie je založený na svojoľnej interpretácii, prípadne aplikácii príslušného ustanovenia Exekučného poriadku. Krajský súd v spojení s okresným súdom v odôvodnení namietaného uznesenia uviedol argumentáciu, ktorá dostatočným spôsobom odôvodňuje jeho záver o splnení zákonných podmienok na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku, preto nejde o rozhodnutie, ktoré by bolo zjavne neodôvodnené, a preto ústavný súd považuje namietané uznesenie krajského súdu za ústavne udržateľné.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že závery krajského súdu sú dostatočne odôvodnené, nemajú znaky arbitrárnosti, t. j. svojoľle, sú logické a vyplývajú z relevantných skutkových zistení, možno k nim dospieť aplikáciou a výkladom príslušných ustanovení Exekučného poriadku. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho uznesením z 23. apríla 2012. Skutočnosť, že

sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu ako odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku krajským súdom ako odvolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by indikovali možnosť porušenia zásady rovnosti účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Samotná skutočnosť, že krajský súd rozhodol spôsobom, ktorý je vo svojich dôsledkoch nepriaznivý pre sťažovateľku, nepostačuje pre záver o porušení zásady rovnosti účastníkov v konaní.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 6 CoE/40/2012 z 23. apríla 2012 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012